

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 313/2016

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΣΤ' ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίαση της 7^{ης} Δεκεμβρίου 2016

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Ιωάννης –Κων/νος Χαλκιάς, Αντιπρόεδρος του ΝΣΚ.

Μέλη: Ιωάννης Διονυσόπουλος, Παρασκευάς Βαρελάς, Θεόδωρος Ψυχογιός, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Βασιλική Τύρου, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γαρυφαλιά Σκιάνη και Γεώργιος Ανδρέου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Στελιανή Κουστουμπάρδη, Πάρεδρος του ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. ΤΟ1/644/5/11-11-2016 της Γενικής Διεύθυνσης Ασφαλιστικών Υπηρεσιών, Τμήμα Εντασσομένων Ταμείων και Επικουρικής Σύνταξης, Διεύθυνσης Ασφάλισης –Εσόδων, Τμήμα Γενικών θεμάτων Ασφάλισης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Ερώτημα: Ερωτάται, εάν η υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση του ν. 4075/2012 (όπως συμπληρώθηκε με τον ν. 4218/2013 τέταρτο άρθρο περ. θ') κατοχυρώνει την εξέταση του συνταξιοδοτικού αιτήματος των ασφαλισμένων στο τέως ΤΣΠ-ΑΤΕ, οι οποίοι συμμετείχαν σε πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου από την Τράπεζα Πειραιώς, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν κατά την ημερομηνία υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση και εάν όχι υπέ ποιές προϋποθέσεις η υπαγωγή στην ασφάλιση αυτή, κατοχυρώνει τη εξέταση του συνταξιοδοτικού αιτήματος με την νομοθεσία που ίσχυε κατά την υπαγωγή και αν είναι δυνατή η καταβολή εκ των υστέρων (μετά την λήξη της προθεσμίας που έθετε η διάταξη) συμπληρωματικών εισφορών, προκειμένου να

συμπληρωθούν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις που θα επιφέρουν έννομα αποτελέσματα .

Για το πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Στ') γνωμοδότησε ως εξής:

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

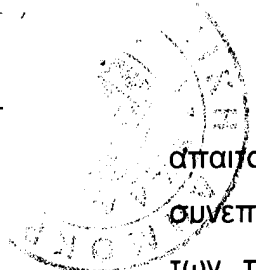
Από το έγγραφο της ερωτώσης υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, προκύπτουν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά:

1. Η Γενική Διεύθυνση Ασφαλιστικών Υπηρεσιών του Τμήματος Εντασσομένων Ταμείων και Επικουρικής Σύνταξης Διεύθυνση Ασφάλισης-Εσόδων ,Τμήμα Γενικών θεμάτων Ασφάλισης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ,με το έγγραφο με αριθμό ΤΟ1/644/5/11-11-2016, ζήτησε τη γνώμη του Γραφείου Ν.Σ. για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 14 του άρθρου 26 του ν. 4075/2012, μετά την προσθήκη των διατάξεων του τέταρτου άρθρου του ν. 4218/2013 ,σε περιπτώσεις ασφαλισμένων του τέως ΤΣΠ-ΑΤΕ οι οποίοι κατά τον χρόνο υπαγωγής στις ανωτέρω διατάξεις είχαν συμπληρώσει τις χρονικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, όχι όμως και τα απαιτούμενα ηλικιακά όρια.

2. Ειδικότερα, ασφαλισμένοι του τέως ΤΣΠ-ΑΤΕ συμμετείχαν σε πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου από την Τράπεζα Πειραιώς και υπήχθησαν στην προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 4075/12 και 4218/13, προκειμένου να θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τις διατάξεις του καταστατικού του τέως ΤΣΠ-ΑΤΕ. Οι ασφαλισμένοι αυτοί υπήχθησαν στην περίπτωση θ' του τέταρτου άρθρου του ν. 4218/13 που προστέθηκε στην παρ. 14 του άρθρου 26 του Ν. 4075/12, με καταβολή εισφορών εφάπαξ από τους ίδιους τους ασφαλισμένους μέχρι την θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Με την υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση κατά τα οριζόμενα στους παραπάνω νόμους, διασφαλίζεται η εξέταση του συνταξιοδοτικού τους αιτήματος με τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας που ίσχυαν, κατά την ημερομηνία υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση (Εγκύκλιος 4/2014 ΙΚΑ-ΕΤΑΜ).

3. Κατά την επεξεργασία όμως των συνταξιοδοτικών αιτημάτων από το Υποκατάστημα Ασφαλισμένων Εντασσομένων Ταμείων, διαπιστώθηκαν περιπτώσεις ασφαλισμένων, οι οποίοι, ενώ είχαν ήδη πραγματοποιήσει τον

ΓΧ

απαιτούμενο αριθμό ημερών ασφάλισης για την συνταξιοδότησή τους και συνεπώς δεν ήταν απαραίτητη η υπαγωγή τους στην προαιρετική ασφάλιση των παραπάνω νόμων, παρόλα αυτά προέβησαν στην υπαγωγή αυτή, προκειμένου να διασφαλισθεί η εξέταση του συνταξιοδοτικού τους αιτήματος (με την συμπλήρωση της προβλεπόμενης ηλικίας), με την νομοθεσία που ίσχυε κατά την υπαγωγή τους στην προαιρετική ασφάλιση.

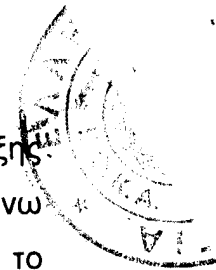
4. Η Δ/ση Ασφάλισης και Εσόδων στην οποία διαβιβάστηκε η υπόθεση λόγω αρμοδιότητας, με το έγγραφό της Α23/596/5/26-5-2016, γνωστοποίησε στο Υποκατάστημα, ότι είναι ισχυρή η υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση του ν. 4218/13 ακόμα και στην περίπτωση κατά την οποία ο χρόνος για τον οποίο καταβλήθηκαν εφάπαξ και εμπρόθεσμα οι εισφορές (περ. θ'), προσαυξάνει την σύνταξη που πρόκειται να καταβληθεί στον συνταξιούχο από το εντασσόμενο στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ταμείο τέως ΤΣΠ-ΑΤΕ (σε σχέση με τον χρόνο ασφάλισης πριν την προαιρετική ασφάλιση) και συνεπώς, επιτρέπει στον υποψήφιο συνταξιούχο, να συνταξιοδοτηθεί με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση. Η προαιρετική ασφάλιση του ν. 4075/12 όπως συμπληρώθηκε με τον ν. 4218/13 άρθρο τέταρτο περ.θ', απαιτεί θεμελίωση ή προσαύξηση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος προκειμένου να επιφέρει ως συνέπεια την κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν κατά την υπαγωγή σε αυτήν.

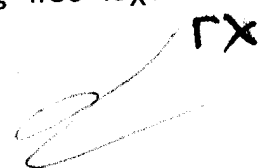
5. Στη συνέχεια, το Υποκατάστημα Ασφαλισμένων Εντασσομένων Ταμείων με το έγγραφό του 8622/7-7-2016 ζήτησε περαιτέρω διευκρινίσεις καθώς και εάν είναι δυνατή η εκ των υστέρων καταβολή συμπληρωματικών εισφορών προαιρετικής ασφάλισης και ως εκ τούτου η Δ/ση Ασφάλισης με το έγγραφό της ΤΟ1/644/5/11-11-2016, απηύθυνε το εξεταζόμενο ερώτημα στο Γραφείο ΝΣ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ προκειμένου να γνωμοδοτήσει .

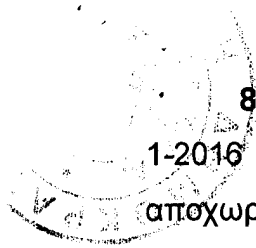
6. Πρακτικά ,βάσει των στοιχείων του Υποκαταστήματος υφίστανται οι εξής περιπτώσεις προαιρετικής ασφάλισης : α) προαιρετική ασφάλιση για πολύ μικρό χρονικό διάστημα (50 ημέρες) που ούτε συμπληρώνει χρονικές προϋποθέσεις ,ούτε προσαυξάνει τη σύνταξη β) προαιρετική ασφάλιση με την οποία συμπληρώνονται οι χρονικές προϋποθέσεις , είτε για χορήγηση πλήρους σύνταξης, είτε για συμπλήρωση της ειδικής προϋπόθεσης των 750 ημερών ασφάλισης την τελευταία 5ετία για χορήγηση μειωμένης σύνταξης και

γ) προαιρετική ασφάλιση που απλά προσαυξάνει το ποσόν της σύνταξης βάσει του καταστατικού του τέως ΤΣΠ-ΑΤΕ . Και στις τρεις παραπάνω περιπτώσεις ,οι υπαχθέντες στην προαιρετική αυτή ασφάλιση, ζήτησαν, το συνταξιοδοτικό τους αίτημα –όταν συμπληρωθεί το κατά περίπτωση όριο ηλικίας –να εξετασθεί με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν, κατά την υπαγωγή τους στην προαιρετική ασφάλιση.

7. Το Υποκατάστημα Ασφαλισμένων Εντασσομένων Ταμείων θεωρεί, σαν προβληματικές και παράτυπες , όλες τις περιπτώσεις προαιρετικής ασφάλισης , για τις οποίες δεν καταβλήθηκαν οι αναλογούσες εισφορές μέχρι και τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης (θεμελίωση) . Συγκεκριμένα θεωρεί, ότι η υπαγωγή των περιπτώσεων που περιγράφονται στο ιστορικό στην προαιρετική ασφάλιση, δεν είναι ορθή με αποτέλεσμα οι ασφαλισμένοι αυτοί να στερούνται αυτομάτως της δυνατότητας συνταξιοδότησης με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν κατά την υπαγωγή τους στην εν λόγω προαιρετική ασφάλιση. Λαμβανομένου δε υπόψη του γεγονότος της αλλαγής που επήλθε στις ηλικίες συνταξιοδότησης με τον με τον νέο ασφαλιστικό νόμο ν. 4336/15, όπου η αναμενόμενη ηλικία συνταξιοδότησής τους μεταφέρεται στις περισσότερες περιπτώσεις αυτομάτως στο 67^ο έτος (δεδομένου ότι εάν κριθούν με το νέο όριο ηλικίας δεν έχουν 750 ημέρες ασφάλισης την τελευταία 5ετία λόγω της επιμήκυνσης του χρόνου απονομής) και ως εκ τούτου έχει δημιουργηθεί σοβαρό πρόβλημα γιατί αρκετοί εκ των ασφαλισμένων αυτών έχουν ήδη σήμερα συμπληρώσει τις προϋποθέσεις (χρονικές και ηλικία) που ίσχυαν κατά την ημερομηνία υπαγωγής τους στην ως άνω προαιρετική ασφάλιση την απονομή σύνταξης. Της υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση των παραπάνω νόμων, προηγείται βεβαίωση της υπηρεσίας (Υποκαταστήματος Ασφαλισμένων Εντασσομένων Ταμείων), η οποία βεβαίωση προβλέπεται από τις οδηγίες της Εγκυκλίου 4/14 ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και με την οποία η υπηρεσία ορίζει το χρονικό διάστημα της προαιρετικής ασφάλισης, το προβλεπόμενο ποσό, τις συνέπειες που επιφέρει στην συνταξιοδότηση του ασφαλισμένου, η δε απόφαση της προαιρετικής ασφάλισης ορίζει στο διατακτικό της, ότι μετά την καταβολή του ποσού της προαιρετικής ασφάλισης, κατοχυρώνεται η εξέταση του μελλοντικού συνταξιοδοτικού αιτήματος, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν κατά την ημερομηνία υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση.

 ΓΧ

8. Τέλος σύμφωνα με το έγγραφο με αριθμό Φ80000/62302/2004 /12-1-2016 της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με τους αποχωρήσαντες με προγράμματα εθελουσίας εξόδου και προαιρετικής ασφάλισης των ν. 4075/2012 και 4218/2013 (άρθρο 4 περ. ζ' και θ') με σκοπό την συνταξιοδότηση, το συνταξιοδοτικό δικαίωμα εξακολουθεί να κρίνεται με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που ίσχυαν κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής τους στην προαιρετική ασφάλιση εφόσον, α) στην περίπτωση ζ' (συμμετοχή στα προγράμματα από 14-11-2013 και μετά), η πλήρης καταβολή των εισφορών από τον εργοδότη έχει γίνει εφάπαξ εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση και β) στην δε περίπτωση θ', (συμμετοχή στα προγράμματα πριν τις 14-11-2013), έχει γίνει πλήρης εφάπαξ καταβολή των εισφορών από τους ίδιους τους ασφαλισμένους, μέχρι 31-1-2014.

Ενόψει όλων των ανωτέρω, υποβλήθηκε το εξεταζόμενο ερώτημα

ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

9. Στις διατάξεις του άρθρου 26 παρ. 14 του ν. 4075/2012 (Α' 89) η οποία παράγραφος παρατίθεται όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, πριν από την κατάργησή της από το άρθρο 37 παρ. 4 του ν. 4387/2016 (Α' 85), ορίζονται τα ακόλουθα: «14... 14α Ασφαλισμένοι σε Φορείς ή Κλάδους Κύριας Ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, που εντάχθηκαν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3029/2002 και των άρθρων 1 και 3 του ν. 3655/08 μπορούν σε περίπτωση διακοπής με οποιοδήποτε τρόπο της υποχρεωτικής ασφάλισης τους να συνεχίσουν προαιρετικά την ασφάλιση τους στον ίδιο φορέα κύριας και επικουρικής ασφάλισης και στους ίδιους κλάδους και πρόνοιας και ασθένειας υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 41 του αναγκαστικού νόμου 1846/51 ως ισχύει αυτό.

β. Οι ασφαλισμένοι που συνεχίζουν προαιρετικά την ασφάλισή τους, υποχρεούνται να καταβάλουν κατά μήνα ολόκληρο το ποσό εισφορών εργοδότη και ασφαλισμένου του κλάδου ή φορέα στον οποίο υπήγοντο όπως εκάστοτε ισχύουν, που υπολογίζεται στις τακτικές αποδοχές τελευταίου μήνα πριν την διακοπή της εργασιακής σχέσης....

δ. Ο χρόνος της προαιρετικής ασφάλισης λογίζεται ως πραγματικός χρόνος κύριας, επικουρικής ασφάλισης και ασφάλισης πρόνοιας του φορέα ή κλάδου στον οποίο υπήγοντο πριν την διακοπή της εργασιακής σχέσης και συνυπολογίζεται τόσο για τη θεμελίωση δικαιώματος λήψης σύνταξης και εφάπαξ όσο και για προσαύξηση των αντίστοιχων παροχών.»

10. Περαιτέρω στις διατάξεις του άρθρου 71 του ν. 4144/2013, (Α' 88) οι οποίες αντικατέστησαν την παρ. 14 α του άρθρου 26 του ν. 4075/2012 ορίζονται τα εξής: «14.α. Ασφαλισμένοι σε Φορείς ή Κλάδους Κύριας Ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, που εντάχθηκαν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3029/2002 και των άρθρων 1 και 3 του ν. 3655/2008 μπορούν σε περίπτωση διακοπής καθ' οιονδήποτε τρόπο της υποχρεωτικής ασφάλισης τους να συνεχίσουν προαιρετικά την ασφάλιση τους στον ίδιο φορέα κύριας και επικουρικής ασφάλισης και στους ίδιους κλάδους πρόνοιας και ασθένειας υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 41 του α. ν. 1846/1951 ως ισχύει».

11. Στις διατάξεις του τετάρτου άρθρου του ν. 4218/2013 (Α' 268) ορίζονται τα εξής: «Στην παρ. 14 του άρθρου 26 του ν. 4075/2012 όπως ισχύει, μετά την περίπτωση στ' προστίθενται περιπτώσεις ως ακολούθως:

«ζ. Για τους ασφαλισμένους που θα συμμετέχουν από 14-11-2013 και εφεξής σε προγράμματα εθελούσιας εξόδου, που προβλέπουν την κάλυψη των εισφορών προαιρετικής ασφάλισης, όπως αυτή ορίζεται στις ανωτέρω περιπτώσεις της παραγράφου αυτής, η θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος κρίνεται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, που ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση και εφόσον η πλήρης καταβολή των εισφορών της προαιρετικής ασφάλισης γίνει εφάπαξ, εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Στην περίπτωση αυτή: α.α. το συνταξιοδοτικό δικαίωμα δύναται να ασκηθεί μετά την παρέλευση του χρονικού διαστήματος, που αντιστοιχεί στην προαιρετική ασφάλιση. β.β. η εφάπαξ προκαταβολή των εισφορών προαιρετικής ασφάλισης γίνεται – σύμφωνα με τα οριζόμενα στο οικείο πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου-εξολοκλήρου από τον εργοδότη, απευθείας στους φορείς υποχρεωτικής ασφάλισης....»

θ. Ασφαλισμένοι, οι οποίοι, έχουν ενταχθεί πριν τις 14-11-2013, ή έχουν υποβάλει αίτηση υπαγωγής σε καθεστώς προαιρετικής ασφάλισης, δύνανται, με την εφάπαξ καταβολή από τους ίδιους μέχρι τις 31-1-2014, του συνόλου των υπολειπομένων εισφορών, που αφορούν την προαιρετική ασφάλιση να θεμελιώσουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τις προϋποθέσεις, που ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής.»

12. Στις διατάξεις του άρθρου 8 παρ.4 του ν. 4237/2014 (Α' 36) ορίζονται τα εξής:

«4. Οι ασφαλισμένοι στον κλάδο σύνταξης του τ. ΤΣΠ-ΑΤΕ, οι οποίοι πραγματοποιούν έως και τις 27-3-2014 από πραγματική εργασία ως υπάλληλοι οποιασδήποτε τράπεζας μέχρι 500 ημέρες ασφάλισης στον Κλάδο Σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και αυτή η σχέση εργασίας τους λύνεται έως την ανωτέρω ημερομηνία με οποιονδήποτε τρόπο διέπονται ως προς τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και τον τρόπο υπολογισμού της σύνταξης, από τις διατάξεις της νομοθεσίας του τ. ΤΣΠ-ΑΤΕ, λογιζόμενου ενιαίου στην ασφάλιση του Κλάδου Σύνταξης του τ. ΤΣΠ-ΑΤΕ, του ανωτέρω πραγματικού χρόνου ασφάλισης που διανύθηκε στον Κλάδο Σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Για τα πρόσωπα του ανωτέρω εδαφίου και μόνο, η οριζόμενη, στην περίπτωση θ' της παρ. 14 του άρθρου 26 του ν. 4075/2012 όπως ισχύει, προθεσμία της 31-1-2014, παρατείνεται μέχρι 28-2-2014».

13. Στις διατάξεις του άρθρου 2 περ. Β' της ΥΑ με αριθμό Φ 80000/οικ. 36192/2283/19-12-2013 (Β' 3290) ορίζονται τα εξής:

«Β) Οι ασφαλισμένοι της περ. θ' της παρ. 14 του άρθρου 26 του Ν.4075/2012, όπως ισχύει, που έχουν υποβάλει ή υποβάλλουν αίτηση υπαγωγής στην προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης στους αρμόδιους φορείς κοινωνικής ασφάλισης βάσει των διατάξεων των διατάξεων της παρ. 14 του άρθρου 26 του Ν. 4075/2012, αιτούνται την εφάπαξ καταβολή του ποσού των εισφορών που αναλογεί στο συνολικό χρόνο υπαγωγής τους στην προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης μέχρι την θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Ο κάθε αρμόδιος ασφαλιστικός φορέας εκδίδει άμεσα ατομική απόφαση υπαγωγής στην προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης στην οποία προσδιορίζεται το εκτιμώμενο κόστος, που προκύπτει από τον υπολογισμό των εισφορών που αναλογούν στον χρονικό διάστημα υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση που απαιτείται για τη θεμελίωση είτε συνταξιοδοτικού δικαιώματος είτε χορήγησης

εφάπαξ παροχής. Ο ασφαλισμένος καταβάλλει εφάπαξ μέχρι και την 31-1-2014 το ανωτέρω συνολικό ποσό που αναλογεί στην προαιρετική ασφάλιση του. Μετά την έκδοση των συνταξιοδοτικών αποφάσεων και των αποφάσεων χορήγησης εφάπαξ βοηθήματος των ανωτέρω προσώπων, προσδιορίζεται το πραγματικό κόστος της προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης για κάθε ασφαλισμένο και γίνεται η εκκαθάριση (τυχόν διαφορές καταβληθέντος ποσού για την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης και του πραγματικού κόστους αυτής)».

14. Στις διατάξεις του άρθρου 2 της παρ. Ε της υποπ. Ε2 περ. ια' του ν. 4336/2015 (Α' 94) ορίζονται τα εξής :

«27. α. Για όσους η συνταξιοδότηση λόγω γήρατος από τους Οργανισμούς Κύριας ή Επικουρικής Ασφάλισης , αρχίζει από την 1-7-2015 και εφεξής, λαμβάνουν μόνον το ποσό της σύνταξης που προκύπτει βάσει των οικείων καταστατικών και γενικών διατάξεων (οργανικό ποσό). Εάν το ποσό που προκύπτει είναι κατώτερο του εκάστοτε προβλεπόμενου κατωτάτου ορίου χορηγείται το (οργανικό) ποσό αυτό. Μετά από τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3863/2010, καταβάλλεται το εκάστοτε προβλεπόμενο κατώτατο όριο. Σε περίπτωση που το προκύπτον (οργανικό) ποσό είναι μεγαλύτερο του κατωτάτου ορίου καταβάλλεται το (οργανικό) ποσό αυτό».

15. Τέλος στις διατάξεις του άρθρου 2 της παρ. Ε υποπαραγράφου Ε 3 του ν. 4336/2015 για την σταδιακή αύξηση ορίων ηλικίας πλήρους και μειωμένης συνταξιοδότησης ορίζονται τα εξής:

«1. α) Από 1-1-2022 τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος για κάθε κατηγορία ασφαλισμένων, των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, ορίζονται το 62^ο έτος της ηλικίας (με 40 έτη ή 12.000 ημέρες ασφάλισης) και το 67^ο έτος της ηλικίας (με 4.000 ημέρες ή 15έτη ασφάλισης) , με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν. 3863/2010 (Α'115).

β) Από 1-1-2022 ως όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος , όπου αυτή προβλέπεται σύμφωνα με τις ισχύουσες γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης , συμπεριλαμβανομένης της

ΓΧ

Τράπεζας της Ελλάδος, ορίζεται το 62^ο έτος της ηλικίας με 4.500 ημέρες ή 15 χρόνια ασφάλισης.

2.α) Τα όρια ηλικίας των ασφαλισμένων των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, που μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού δεν έχουν θεμελιώσει δικαίωμα πλήρους ή μειωμένης σύνταξης, αυξάνονται σταδιακά έως την 1-1-2022 στα προβλεπόμενα από τις ανωτέρω παραγράφους 1α και 1β, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν. 3863/2010 (Α'115), σύμφωνα με τους πίνακες του άρθρου αυτού.

β) Στις περιπτώσεις που από την ισχύουσα μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού νομοθεσία δεν προβλέπεται όριο ηλικίας για θεμελίωση δικαιώματος πλήρους ή μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, η σταδιακή αύξηση, σύμφωνα με τους κατωτέρω πίνακες, αρχίζει από τη δημοσίευση του νόμου αυτού με όριο ηλικίας το 58^ο έτος, εφόσον η θεμελίωση δικαιώματος προβλέπεται με τη συμπλήρωση τουλάχιστον 35 ετών ασφάλισης ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση με όριο ηλικίας το 55^ο έτος.

3. Στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, επιβάλλεται, πέραν του συνολικού ήδη προβλεπόμενου από την ισχύουσα νομοθεσία ποσοστού μείωσης της σύνταξης, επιπλέον ποσοστό μείωσης 10% και τούτο μέχρι τη συμπλήρωση του διαμορφούμενου, κατά περίπτωση, νέου ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, σύμφωνα με τους πίνακες του άρθρου αυτού.

4. Από τις ανωτέρω ρυθμίσεις εξαιρούνται οι υπαγόμενοι σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, καθώς και οι μητέρες και οι χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων.

5. Θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού στους Οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, λόγω συμπλήρωσης των προϋποθέσεων του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης και ορίου ηλικίας, όπου αυτό προβλέπεται, δεν θίγονται και δύνανται να ασκηθούν οποτεδήποτε.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται κάθε ζήτημα για την εφαρμογή των πινάκων του άρθρου αυτού και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια».

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Από το σύνολο των προαναφερομένων διατάξεων, ερμηνευομένων αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, με συνεκτίμηση του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και την υπαγωγή στις διατάξεις και παραδοχές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος, διατυπώθηκαν δύο (2) γνώμες :

16. Η γνώμη της πλειοψηφίας ,που απαρτίσθηκε από τους Ιωάννη –Κων/νο Χαλκιά, Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ,Ιωάννη Διονυσόπουλο, Θεόδωρο Ψυχογιό, Γεώργιο Κανελλόπουλο, Βασιλική Τύρου, Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη, Γαρυφαλιά Σκιάνη και Γεώργιο Ανδρέου, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους (ψήφοι 8), γνώμη με την οποία συντάχθηκε και η εισηγήτρια Στελιανή Κουστουμπάρδη ,Πάρεδρος του ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο) , δέχθηκε τα εξής:

17. Με το άρθρο 26 παρ. 14^α του ν. 4075/2012 δόθηκε η δυνατότητα σε ασφαλισμένους μέχρι 31-12-1992 σε Φορείς ή Κλάδους Κύριας Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που εντάχθηκαν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3029/2002 και των άρθρων 1 και 2 του ν. 3655/2008 να συνεχίζουν προαιρετικά την ασφάλισή τους, εφόσον διέκοψαν καθ' οιονδήποτε τρόπο την υποχρεωτική ασφάλισή τους στον ίδιο φορέα κύριας και επικουρικής ασφάλισης και στους ίδιους κλάδους πρόνοιας και ασθένειας υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 41 του α.ν. 1846/1951, όπως ισχύει. Με τις διατάξεις του στοιχείου δ' του άρθρου 26 παρ. 14^α του ν. 4075/2012 ο χρόνος της προαιρετικής ασφάλισης λογίζεται ως πραγματικός χρόνος κύριας, επικουρικής ασφάλισης και ασφάλισης πρόνοιας του φορέα ή κλάδου στον οποίο υπάγονταν πριν την διακοπή της εργασιακής σχέσης και συνυπολογίζεται τόσο για τη θεμελίωση δικαιώματος λήψης σύνταξης, όσο και για την προσαύξηση των αντιστοίχων παροχών.

18. Επίσης, με το τέταρτο άρθρο του ν. 4218/2013 ,προστέθηκαν στο άρθρο 26 του ν. 4075/2012 οι περιπτώσεις ζ' και θ' ,οι οποίες αφορούν ασφαλισμένους που εντάσσονται στην προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης των πρώην Ειδικών Ταμείων ή που εντάσσονται σε αυτήν μέσω προγραμμάτων εθελούσιας εξόδου που εκπονούν οι εργοδότες τους, ενώ με την Υπουργική Απόφαση Φ 80000/οικ. 36192/2283/19-12-2013 (ΦΕΚ

3290/24-12-2013) ρυθμίστηκαν οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή τους. Στους ασφαλισμένους αυτούς, και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται από το ανωτέρω νομοθετικό πλαίσιο, δηλαδή η δυνατότητα εφάπαξ καταβολής (οριζόμενη ως προκαταβολή, καθώς η εκκαθάριση του ποσού θα πραγματοποιηθεί με την εξέταση του συνταξιοδοτικού αιτήματος από το εντασσόμενο στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ τέως Ειδικό Ταμείο) του συνόλου των προβλεπόμενων εισφορών προαιρετικής ασφάλισης, το συνταξιοδοτικό δικαίωμα κρίνεται με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής τους στην προαιρετική ασφάλιση, ενώ ασκείται μετά την παρέλευση του χρονικού διαστήματος που αντιστοιχεί στην προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης .

19. Οι αποφάσεις του Διευθυντή του Ταμείου για την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης βασίζονται σε βεβαίωση του εντασσόμενου Ταμείου , με τις οποίες βεβαιώσεις προσδιορίζεται ο υπολειπόμενος χρόνος για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και προκύπτει το εκτιμώμενο κόστος. Οι βεβαιώσεις δεσμεύουν τόσο το Υποκατάστημα που θα εκδώσει την απόφαση της προαιρετικής ασφάλισης, αλλά κυρίως την υπηρεσία της απονομής της σύνταξης του εντασσόμενου Ταμείου,

20. Συγκεκριμένα, ο κάθε αρμόδιος ασφαλιστικός φορέας εκδίδει άμεσα ατομική απόφαση υπαγωγής στην προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης, στην οποία προσδιορίζεται το εκτιμώμενο κόστος, που προκύπτει από τον υπολογισμό των εισφορών που αναλογούν στο χρονικό διάστημα υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση που απαιτείται για την θεμελίωση είτε του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, είτε την χορήγηση εφάπαξ παροχής. Για τους ασφαλισμένους της περίπτωσης θ' του τετάρτου άρθρου του ν. 4218/2013, η εφάπαξ καταβολή των εισφορών προαιρετικής ασφάλισης πρέπει να γίνει εξ ολοκλήρου από τους ίδιους τους ασφαλισμένους μέχρι την 28-2-2014. (όπως όρισε η μεταβατικού χαρακτήρα διάταξη του άρθρου 8 παρ. 4 του ν. 4237/2014). Μετά την έκδοση των συνταξιοδοτικών αποφάσεων (όταν συμπληρωθεί το κατά περίπτωση όριο ηλικίας) και των αποφάσεων χορήγησης εφάπαξ βοηθήματος, θα προσδιορισθεί το πραγματικό κόστος της προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης για κάθε ασφαλισμένο και θα γίνει η εκκαθάριση του τελικού ποσού.

21. Παρά το γεγονός όμως ότι, με τις διατάξεις της υποπαραγράφου Ε3 της παραγράφου Ε' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015, προβλέπεται αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, για όσους δεν είχαν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου, εντούτοις, κατ' ορθή ερμηνεία, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι εν λόγω διατάξεις, μολονότι μεταγενέστερες των νόμων 4075/12 και 4218/13 δεν έθιξαν τις προαναφερθείσες διατάξεις αυτών περί υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση των ως άνω ασφαλισμένων ούτε τον τρόπο υπολογισμού του κρίσιμου χρόνου κατά τον οποίο πρέπει να κριθεί το συνταξιοδοτικό τους αίτημα. Και τούτο, διότι προφανώς οι ρυθμίσεις του ν. 4336/15 είναι γενικές, σε αντίθεση προς τις αναφερθείσες ρυθμίσεις των νόμων 4075/12 και 4218/13, οι οποίες είναι εξαιρετικές και προδήλως ειδικότερες, οπότε, αν και προγενέστερες, κατισχύουν των νεοτέρων, κατά το ερμηνευτικό αξίωμα *lex specialis derogat legi generali posteriori* (πρβλ. ΣτΕ 184/2007, 2768/06, ΑΠ 124/11 κ.α). Ενόψει τούτου και ελλείψει ρητής νομοθετικής πρόβλεψης του ν. 4336/15 περί κατάργησης των συγκεκριμένων ειδικών ρυθμίσεων των νόμων 4075/12 και 4218/13 (ή έστω, περί κατάργησης κάθε ειδικής διάταξης που αντίκειται στις διατάξεις του ν. 4336/15), καθίσταται σαφές ότι, ακόμη και μετά την ισχύ του ν. 4336/15, δεν τίθεται ζήτημα κατάργησης των εν λόγω ειδικών ρυθμίσεων.

22. Επομένως, για τους ασφαλισμένους των πρώην Ειδικών Ταμείων εξακολουθεί να ισχύει η εξαίρεση από τις ρυθμίσεις του ν. 4336/15, ως προς τα νέα όρια ηλικίας και του υπολογισμού του κρίσιμου χρόνου κατά τον οποίο κρίνονται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης αυτών.

23. Με την πιο πάνω γνώμη διαφώνησε ο Νομικός Σύμβουλος του Κράτους Παρασκευάς Βαρελάς, (ψηφός 1) ο οποίος δέχθηκε τα εξής: Οι διατάξεις της περ. θ' της παρ. 14 του άρθρου 26 του ν. 4075/2012, που προστέθηκε με το άρθρο τέταρτο του ν. 4218/2013, και των παρ. 2 του άρθρου 1 και 2Α, 2Β του άρθρου 2 της κατ' εξουσιοδότηση της περ. ι του ίδιου νόμου εκδοθείσας απόφασης με αριθμό Φ 80.000/οικ. 36192/223/19-12-2013 του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (Β'3290), έχουν εφαρμογή επί των αναφερομένων σ' αυτές ασφαλισμένων, οι οποίοι δεν είχαν πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης προς θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Ειδικότερα, δεδομένου ότι, α) το συνταξιοδοτικό

δικαίωμα γεννάται αφότου συντρέξουν οι κατά νόμο προϋποθέσεις ,β) η προαιρετική ασφάλιση αρχίζει από την υποβολή της σχετικής αίτησης, ήτοι αφορά το μέλλον (εδάφιο τελευταίο της παρ. 1 του άρθρου 41 του ν.1846/1951, όπως προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 22 του ισχύοντος τότε ν. 1654/1986 και στο οποίο γίνεται παραπομπή στην περ. α' της παρ. 14 του άρθρου 26 του ν. 4075/2012), δια της γενομένης ρυθμίσεως, παρασχέθηκε η δυνατότητα, με την εφάπαξ καταβολή από τους ίδιους τους ασφαλισμένους μέχρι την 31-1-2013 (και εν συνεχεία ,μέχρι την 28-2-2014) του ποσού των εισφορών που, κατά την σαφή διατύπωση της Υ.Α, «αναλογεί στο συνολικό χρόνο υπαγωγής τους στην προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης μέχρι την θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος», να θεμελιώσουν, κατ'εξαίρεση, συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τις προϋποθέσεις που ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως υπαγωγής.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

24. Ενόψει των προαναφερθέντων , στο τεθέν ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Στ' Τμήμα) γνωμοδοτεί κατά πλειοψηφία (8-1) ως εξής: Το συνταξιοδοτικό αίτημα των ασφαλισμένων του τέως ΤΣΠ-ΑΤΕ , οι οποίοι υπήχθησαν στο καθεστώς της προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης σύμφωνα με τους ν. 4055/2012 και 4218/2013 θα κριθεί σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν κατά την ημερομηνία υπαγωγής τους, στην προαιρετική ασφάλιση. Ενόψει της απάντησης αυτής, παρέλκει η απάντηση στο β' σκέλος του ερωτήματος

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 23 - 12-2016

Ο Πρόεδρος

Γ. Χαλκιάς
Ιωάννης -Κων/νος Χαλκιάς
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Η Εισηγήτρια

Στελιανή Κουστομπάρδη
Πρόεδρος ΝΣΚ

